

Till den anskrämliga lådans försvar

Skrivet av [Viktor Barth-Kron](#) 15:42, 6 mars 2015 i kategori [Stockholm](#)

Lördagskolumn i DN Stockholm.

Det stackars Nobelcentret på Blasieholmen har inte många vänner i debatten. Många har känt sig kallade att rasa mot planerna, färre har tagit strid för dem.

Eftersom alla har rätt till en offentlig försvarare så tänkte den här spalten åta sig uppdraget att åtminstone bemöta åtalet, nu när bygget i veckan gått ut på samråd. I kortform och punkt för punkt:

1. ”Det är en ful låda!”

Nej, det är ingen ”låda”. Det är ett hus. Genom historien har fyra väggar och ett tak varit grundstrukturen för många hus. Man skulle därför lika gärna kunna anklaga lådor för att se ut som hus, vad det nu skulle tjäna till.

Låd-argumentet är vanligt från flera håll. Bland annat från debattörer som önskar mer spektakulär arkitektur (ofta vertikala långlådor) eller från andra som ibland tycks mena att allt efter nygotiken (lådor med tinnar och torn) är estetisk hädelse.

Huruvida just den här huslådan är snygg eller ful är förstås en annan sak.

2. ”Det är fel plats!”

Röster som vill behålla Blasieholmen som den är brukar mena att det vore bättre att lägga en ny, viktig byggnad i ett område som har mindre av sådant i dag. Alfred Nobels Vinterviken eller den framväxande Hagastaden har nämnts som förslag.

Tanken är inte orimlig, men det finns en poäng i att samla just stadens (och landets) viktigaste publika byggnader: Det ökar tillgängligheten för de många. Huvudstadens mest centrala delar är inte vilket område som helst.

3. ”Det slår mot stadens historia!”

Den berörda tomten har varit viktig för maritim verksamhet och att exploatera den skulle minska förståelsen för Stockholm som skärgårdsstad, menas det.

Här kan det invändas att mycket av verksamheten i fråga ligger långt bak i tiden: det så kallade tullhuset har exempelvis inte använts som tullhus på över 70 år. Våldigt många – alla – delar av Stockholm har någon gång använts till något annat än de gör i dag. När stadslivets behov skiftar förändras markanvändningen.

Ingen som tittar ut genom fönstret från Nobelcentret kommer att missa att Stockholm är en skärgårdsstad – det är ju lite av poängen med att lägga huset just där.

4. ”Nobelcentret är för stort!”

Byggnadens volym leder till att andra viktiga byggnader förminskas, sägs det. Folkpartiet hävdar till och med att Nobelcentret kommer att ”dominera både Slottet och Nationalmuseum”.

Det kan man rent sakligt ifrågasätta, men här finns också ett mer principiellt resonemang att föra. Blir ett gammalt hus mindre värt eller vackert för att ett nytt, kanske stort, dyker upp i närheten?

Är det ens önskvärt att vissa hus, från en viss epok, för alltid dominerar stadsbild och vykort i Stockholm? Historien blir förhoppningsvis lång. Är allt värt att uppfinna uppfunnet?

Så, det var allt från djävulens advokat. Må det nu bli en rättvis rättegång.